

Nr 21

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1954/55, i vad propositionen avser inrikesdepartementets verksamhetsområde.

(3:e avd.)

Driftbudgeten

Elfte huvudtiteln

1:o) **Statens rättsläkarstation i Stockholm: Inredning och utrustning.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 2 (bilaga 6, punkt 1, s. 33 och 34 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 4 januari 1955) framlagda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att av återstående medel av det på riksstaten för budgetåret 1948/49 uppförda reservationsanslaget till Statens rättsläkarstation i Stockholm: Inredning och utrustning må under budgetåret 1954/55 disponeras ett belopp av 40 863 kronor 93 öre.

2:o) **Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Merkostnader för uppförande av ett personalbostadshus.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 34) föreslagit riksdagen att till Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Merkostnader för uppförande av ett personalbostadshus å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 19 000 kronor.

1952 års riksdag anvisade å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1951/52 ett reservationsanslag av 25 100 kronor till förevarande ändamål. Under den tid, som förflutit efter det ifrågavarande personalbostadshus kostnadsberäknades, har inträffat väsentliga stegringar av byggnadskostnaderna. I den mån kostnadsökningen för detta byggnadsföretag icke kan inrymmas inom ramen för redan anvisat belopp, anses ytterligare medel böra ställas till förfogande. Med hänsyn härtill föreslås, att ett särskilt reservationsanslag, benämnt Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Merkostnader för uppförande av ett personalbostadshus å 19 000 kronor uppföres å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1954/55.

Utskottet, som inte funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Statens skol- och yrkeshem på Salbohed: Merkostnader för uppförande av ett personalbostadshus* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 19 000 kronor.

3:o) **Centrala sjukvårdsberedningen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 35) hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att den i avlöningsstaten för centrala sjukvårdsberedningen upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1954/55 överskridas med högst 6 000 kronor.

4:o) **Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Inventarier till samlingslokal.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, s. 35 och 36) föreslagit riksdagen att till Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Inventarier till samlingslokal å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 17 000 kronor.

Departementschefen finner önskvärt, att den nyuppförda samlingslokalen snarast kan förses med erforderlig inventarieutrustning, så att byggnaden härefter utan dröjsmål kan tagas i bruk. Det erforderliga beloppet, 17 000 kronor, föreslås anvisat under ett särskilt anslag på tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår.

Utskottet. Enligt utskottets mening bör vårdmöjligheterna inte oväsentligt kunna förbättras genom att den nya samlingshallen tas i bruk. Med hänsyn härtill och då kostnadsberäkningen inte givit anledning till erinran hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö och statens alkoholistanstalt därstädes: Inventarier till samlingslokal* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1954/55 anvisa ett reservationsanslag av 17 000 kronor.

5:o) **Ersättning för driftförluster vid erkända alkoholistanstalten Kalbo.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 37 och 38) föreslagit riksdagen medgiva dels att erkända alkoholistanstalten Kalbo må för täckande av driftförluster under åren 1952—1954 komma i åtnjutande av statsbidrag med högst 63 000 kronor, dels ock att ifrågavarande statsbidrag må bestridas från det för budgetåret 1954/55 anvisade förslagsanslaget till Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.

Kalboanstalten har alltsedan tillkomsten år 1952 åsamkats betydande ärliga driftunderskott, oaktat anstalten åtnjutit högsta möjliga statsbidrag till driften. Vid anmälan av anslagen å driftbudgeten för budgetåret 1955/56 under elfte huvudtiteln har föreslagits en höjning av driftbidragen till de erkända alkoholistanstalterna. Därest förslaget bifalles, kommer driftbidrag fr. o. m. budgetåret 1955/56 att kunna utgå med så stora belopp, att större driftunderskott framdeles torde kunna undvikas. Däremot synes de föreslagna maximibeloppen för Kalboanstaltens del icke giva utrymme för ett täckande av de redan uppkomna förlusterna. Med hänsyn härtill och då nämnda anstalts likviditet f. n. är mycket hårt ansträngd, anser sig departementschefen böra förordna, att anstalten nu i särskild ordning tillerkännes ersättning av statsmedel för dessa förluster, och föreslår, att ersättningen skall utgå med 33 145 kronor för förlusterna under åren 1952 och 1953 ävensom med ett belopp, motsvarande det framdeles styrkta, verkliga driftunderskottet för år 1954, dock högst 29 855 kronor. Medlen anses böra få utbetalas till anstalten från det å riksstaten för innevarande budgetår anvisade förslagsanslaget till Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.

Utskottet får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,
att riksdagen må medgiva

a) att erkända alkoholistanstalten Kalbo må för täckande av driftförluster under åren 1952—1954 komma i åtnjutande av statsbidrag med högst 63 000 kronor;

b) att ifrågavarande statsbidrag må bestridas från det för budgetåret 1954/55 anvisade förslagsanslaget till Bidrag till erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader m. m.

6:o) **Statspolisintendenten m. fl.: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 38 och 39) samt under erinran att under budgetåret 1952/53 den under avlöningsanslaget till statspolisintendenten m. fl. upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal för nämnda budgetår överskridits med 28 183 kronor 21 öre, hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att vid av statspolisintendenten gjort överskridande av den under anslaget till Statspolisintendenten m. fl.: Avlöningar för budgetåret 1952/53 upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må bero.

Kapitalbudgeten

Statens allmänna fastighetsfond

7:o) Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. Kungl. Maj:t har (bilaga 14, punkt 1, s. 63—66 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 4 januari 1955) föreslagit riksdagen att å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1954/55 till Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m. anvisa ett investeringsanslag av 5 500 000 kronor.

Vad angår merkostnaderna till följd av prisstegringar på byggnadsföretagen vid de statliga sinnessjukhusen finner departementschefen lämpligt, att ett särskilt belopp liksom för budgetåret 1953/54 anvisas å tilläggsstat för bestridande av sådana kostnader. Enligt byggnadsstyrelsens framställning skulle krävas 3 774 500 kronor för att samtliga de beräknade merkostnaderna skulle kunna täckas. För ifrågakvarande ändamål tillstyrkes 2 000 000 kronor.

Enligt den från början uppgjorda tidsplanen för uppförande av Gullberna sjukhus skulle sjukhuset kunna börja beläggas omkring årsskiftet 1957—58 och helt utnyttjas vid årsskiftet 1959—60. Detta program förutsatte en genomsnittlig medelsanvisning av 4,5 miljoner kronor per budgetår. Av den beräknade kostnaden om 27 miljoner kronor — kostnaderna för arbetsterapibyggnad och bostäder ej inräknade — har hittills anvisats 9,5 miljoner kronor. Det har emellertid varit möjligt att bedriva byggnadsarbetena i en snabbare takt än beräknat. Därest denna takt hålles i stort sett oförändrad, skulle det vara möjligt att redan under hösten 1956 börja taga sjukhuset i anspråk för sjukvård. Under samma förutsättning skulle sjukhuset vara i huvudsak färdigställt hösten 1957, d. v. s. drygt två år tidigare än som ursprungligen beräknats. För att denna byggnadstakt skall kunna hållas kräves emellertid en medelsanvisning av 3,5 miljoner kronor på tilläggsstat för nu löpande budgetår samt resp. 7,5, 5,0 och 1,5 miljoner under budgetåren 1955/56—1957/58. De bostäder för personalen, som Karlskrona stad förutsatts skola tillhandahålla, kan vara tillgängliga vid nämnda tidpunkter. Det tillstyrkes, att på tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår anvisas ett belopp av 3,5 miljoner kronor.

Utskottet. Med hänsyn till att behovet av vårdplatser inom sinnessjukvården är trängande hälsar utskottet med tillfredsställelse Kungl. Maj:ts förslag, enligt vilket Gullberna sjukhus skulle kunna i huvudsak tagas i bruk två år tidigare än som ursprungligen beräknats.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1954/55 till *Vissa byggnadsarbeten vid statens sjuksjukhus m. m.* anvisa ett investeringsanslag av 5 500 000 kronor.

Fonden för låneunderstöd

8:o) Lån till föreningen kustsanatoriet Apelviken. Lån till föreningen Kronprinsessan Victorias kustsanatorium. Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 66—68) föreslagit riksdagen att å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1954/55 såsom investeringsanslag anvisa dels till Lån till föreningen kustsanatoriet Apelviken 600 000 kronor, dels ock till Lån till föreningen Kronprinsessan Victorias kustsanatorium 400 000 kronor.

I proposition nr 106/1954 framlades förslag om ändrade grunder för finansieringen av verksamheten vid Apelvicens och Kronprinsessan Victorias kustsanatorier, innebärande att landsting och landstingsfria städer för av dem belagda vårdplatser fr. o. m. den 1 januari 1955 skulle erlægga ersättning i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som angives i gällande s. k. utomlänsavtal, dock att ersättningen tills vidare skulle maximeras till 35 kronor. Dittills utgående statsbidrag för vård av kirurgisk tuberkulos och för eftervård av barnförslammingspatienter tänktes alltså utgå och staten bära ansvaret för täckning av vårdkostnaderna i den mån dessa översteg 35 kronor, d. v. s. för eventuellt underskott. Vid förslaget framläggande förutsattes att sanatoriernas behov av likvida medel efter den 1 januari 1955 skulle tillgodoses genom förskottslikvider från de lokala huvudmännen. Från landstingens sida har man emellertid icke ansett sig kunna medverka till en sådan anordning. Som en följd härav kommer ifrågasvarande sanatorier att under en övergångstid sakna erforderliga medel för driftens upprätthållande. Med hänsyn till sålunda föreliggande omständigheter finner departementschefen det motiverat, att statsmedel ställes till förfogande för ändamålet. Det statliga stödet anses böra lämnas i form av amorteringslån, att avbetalas under fem år med första avbetalningen två år efter det att lånet lyfts. Det tillstyrkes sålunda, att föreningen kustsanatoriet Apelviken beviljas ett lån på 600 000 kronor och föreningen Kronprinsessan Victorias kustsanatorium ett lån på 400 000 kronor. Förräntning av lånemedlen föreslås skola ske efter 3 1/2 procent. Såsom villkor för lånens erhållande anses böra föreskrivas, att föreningarna ställer säkerhet, som av Kungl. Maj:t godkännes. Medel för lånen föreslås anvisade under fonden för låneunderstöd.

Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag och hemställer alltså,

att riksdagen må å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1954/55 såsom investeringsanslag anvisa

a) till *Lån till föreningen kustsanatoriet Apelviken* 600 000 kronor;

b) till *Lån till föreningen Kronprinsessan Victorias kustsanatorium* 400 000 kronor.

Stockholm den 1 februari 1955

På statsutskottets vägnar:

KARL WARD

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet ha närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Näsgård, Leander, Gillström, fröken Andersson, herrar Pålsson, Einar Persson, Ragnar Persson, Thun, Sunne, Elfving, Aastrup och Jacobsson; samt

från andra kammaren: herrar Ward, Malmborg i Skövde, Andersson i Malmö, Lindholm, Rubbestad, Eriksson i Sandby, Åkerström, fröken Elmén, herrar Petterson i Degerfors, Birke, Persson i Växjö, Onsjö, fröken Vinge och fröken Ager.